

Konsernijohtoon omistajaohjauslinjaukset / Lempäälän Vuokrakodit Oy, tavoitekortin käsittely

Kunnanhallitus 06.05.2024 § 101
430/00.04.02/2024

Valmistelijat kunnanjohtaja Heidi Rämö, johdon erityisavustaja Tuulia Rinne

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Lempäälän konserniohjeen mukaan konsernijohtoon tulee omistajaohjauksen ja muun vuorovaikutuksen keinoin viestiä tytäryhteisöille ne kuntastrategiassa ja talousarviossa asetetut tavoitteet, jotka tytäryhteisön tulee omassa liiketoiminnan suunnittelussaan ottaa huomioon. Hallintosäännön 4. luvun 1 §:n mukaan Lempäälän kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kuntastrategian 25.5.2022 § 27. Kuntastrategiasta on löydettävissä painopistealueita ja tavoitteita, jotka antavat suuntaa tytäryhtiöiden omistajaohjaukseen.

Konsernijohtoon tavoitteellinen omistajaohjaus asettuu kuntastrategian ja talousarviovavoitteiden välimaastoon. Kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa pitkällä aikavälillä (2022-2030) kun taas talousarviovavoitteet asetetaan yhdeksi vuodeksi kerrallaan ja siten, että tavoite tulee saavuttaa talousarviovuoden aikana. Konsernijohtoon omistajaohjauksen tueksi laadittava tavoitekortti toimii konsernijohtoon keskipitkän aikavälin tahtotilana, joka antaa omistajaohjauksen yksittäisille toimenpiteille suuntaa talousarviovuodet ylittäen. Tavoitekortti on konsernijohtoon työkalu.

Tavoitekorttityöskentelyn päätehtävänä on muodostaa konsernijohtoon näkemys siitä, miksi yhtiö on olemassa ja miten se toteuttaa omistajan tahtotilaa keskipitkällä aikavälillä (kohta 1). Sen lisäksi sillä on kaksi muutakin tehtävää (kohdat 2 ja 3):

1) Tytäryhtiökohtainen tavoitekortti on konsernijohtoon omistajaohjauksen väline. Tavoitekorttiin kirjataan omistajan tahtotila.

Konsernijohto käyttää tavoitekorttiin kirjattua omistajan tahtotilaa valmistelunsa ja päätöksentekonsa tukena, kun se antaa ennakkokannan yhtiötä koskevassa asiassa tai valmistelee valtuustolle yhtiötä koskevaa päätöstä. Tavoitekortti toimii siten muun muassa kunnan ja yhtiön talousarviovavoitteiden valmistelun tukena. Onnistuneessa omistajaohjauksessa kunnan yhtiötä koskevat yksittäiset päätökset ovat linjassa konsernijohtoon hyväksymän tavoitekortin kanssa.

Tavoitekortti toimii myös yhtiön oman valmistelun tukena. Vaikka yhtiö tekee päätöksensä itsenäisesti ja pyytää erikseen kunnalta ennakkokannan konserniohjeen mukaisissa asioissa, toimii tavoitekorttiin kirjattu tahtotila valmistelua suuntaavana ohjeena.

2) Tytäryhtiökohtainen tavoitekortti toimii myös raportoinnin välineenä. Yhtiön kirjaamat ajankohtaiset asiat yhtiöstä ja yhtiön toimintaympäristöstä vahvistavat konsernijohtoon käsitystä omistamastaan yhtiöstä ja mahdollistavat omistajatason ratkaisujen oikea-aikaisen etsimisen.

Tavoitekortti ei muuta kunnan olemassa olevia käytäntöjä perusraportoinnin eli konserniseurannan ja -valvonnan osalta. Pääasiallinen toiminnan ja tavoitteiden raportointi tapahtuu osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

3) Tavoitekortti toimii perehdytyksen välineenä. Tavoitekortin alkuun on kuvattu yhtiön perustiedot, kuten toimitusjohtaja, hallitus, perustamisvuosi ja henkilöstö, yrityksen liikevaihto ja muut tunnusluvut sekä yhtiön tehtävät siten kuin ne on todettu yhtiöjärjestyksessä, kunnan talousarviossa ja yhtiön perustamisvaiheessa.

Tavoitekortin kautta mm. uudet päättäjät kunnanhallituksessa ja yhtiön hallituksessa pääsevät kootusti tutustumaan yhtiön tehtäviin ja tarkoitukseen.

Näiden kohtien lisäksi tavoitekortissa käsitellään yhtiötä koskevia omistajatason strategisia riskejä. Kunnan toiminnan osalta sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunkin yksittäisen, kunnan palveluja tuottavan yhteisön toimivan johdon tehtävä, mutta kunnan on sopimuksilla, konserniohjeilla ja muilla omistajaohjauksellisilla toimilla varmistettava, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmät toimivat myös näissä peruskunnan ulkopuolissa organisaatioissa (HE 268/2014 vp, s. 168).

Tavoitekortin käsittely 2024

Kunnanhallitus otti tavoitekortteja koskevan toimintamallin käyttöön viime keväänä 2023 ja päätti kunkin tytäryhtiön osalta omistajan tahtotilan keskipitkälle aikavälille. Tässä käsittelyssä konsernijohto palaa näihin tavoitteisiin, niiden seurantaan ja mahdolliseen päivittämiseen sekä yhtiötä koskeviin ajankohtaisiin asioihin. Käsittely mahdollistaa sen, että kunnalla ja yhtiöllä on vahvempi pohja lähteä valmistelemaan seuraavan vuoden talousarviotavoitteita. Seuraavan kerran tavoitekortteja käsitellään jälleen keväällä 2025.

Tavoitekortteja on valmisteltu kunnan konsernijohtoryhmässä sekä yhtiökohtaisissa valmistelutapaamisissa alkuvuonna 2024, joihin osallistui yhtiön toimitusjohtaja, puheenjohtaja, kunnanjohtaja ja johdon erityisavustaja.

Ennen kunnanhallituksen käsittelyä tavoitekortti on käsitelty yhtiön hallituksessa, jossa yhtiön hallitus on luonut tavoitekorttiversio, johon se on valmis sitoutumaan. Kunnanjohtajan esitys tavoitekortin sisällöksi on kuitenkin itsenäinen.

Lempäälän Vuokrakodit omistajan tahtotilan toteuttajana

Lempäälän Vuokrakodit Oy on pääosin pystynyt toteuttamaan omistajan tälle asettamaa keskipitkän aikavälin tahtotilaa. Yhtiö on varannut Saikan asuntomessualueelta asuinkerrostalotontin ja hankesuunnittelu on työn alla (tahtotila 3: kuntakehittämisen toimenpiteet). Kiinteistöjen täyttöasteet ovat erittäin hyvällä tasolla ja kohdekohtaista kannattavuutta kehitetään tänä vuonna kiinteistöstrategian laatimisen avulla (tahtotila 2). Kohtuuhintaisen asumisen tuottamisessa (tahtotila 1) on vielä kehitettävää, jotta vuokratasossa oltaisiin lähempänä strategiatavoitteen mukaista kaupunkiseudun keskiarvoa.

Lempäälän Vuokrakodit Oy:tä koskeva tavoitekortti on kokousasian liitteenä. Tytäryhtiökohtaiset tavoitekortit ovat osittain salassa pidettäviä asiakirjoja julkisuuslain 24 §:n 1 momentin kohdan 20 perusteella. Lisäksi tavoitekorkeissa voi olla ei-julkista tietoa, mikä tarkoittaa sitä, että asia tulee

julkiseksi vasta myöhemmin (julkisuuslaki 6 §). Tavoitekortin julkinen osa, joka sisältää yhtiön perustiedot sekä omistajan tahtotilan, julkaistaan verkkosivuilla.

Toimivalta: Kuntalain 48 §:n mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön 4. luvun 1 §:n mukaan Lempäälän kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Hallintosäännön 4. luvun 2 §:n mukaan kunnanhallitus laatii vuosittain kuntakonsernin sisäisten yhteisöjen omistajaohjauslinjaukset. Tavoitekortti toimii hallintosäännössä tarkoitettuna vuosittaisena omistajaohjauslinjauksena. Hallintosäännön 10. luvun 3 §:n mukaan konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Lisätietoja kunnanjohtaja Heidi Rämö, heidi.ramo@lempaala.fi, 040 133 7803

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää hyväksyä Lempäälän Vuokrakodit Oy:n tavoitekortin omistajan tahtotilaksi. Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi tavoitekortissa esitetyt muut tiedot, ajankohtaiset asiat ja riskienhallinnan osuuden.
Päätös	<p>Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.</p> <p>Merkittiin pöytäkirjaan, että toimitusjohtaja Riitta Järvenpää ja johdon erityisavustaja Tuulia Rinne poistuivat kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 15.52.</p> <p>Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 15.59-16.03 tämän pykälän päätöksenteon jälkeen. Tauon päätyttyä puheenjohtaja totesi läsnäolijat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.</p>
Tiedoksi	Lempäälän Vuokrakodit Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja